

XLIV ZJAZD POLSKIEGO TOWARZYSTWA BOCHEMICZNEGO ŁÓDŹ, 16-19 WRZEŚNIA 2009 R.

W dniach 16–19 września 2009 roku Łódź gościła uczestników XLIV Zjazdu Polskiego Towarzystwa Biochemicznego. Obrady odbywały się na Wydziale Biotechnologii i Nauk o Żywności Politechniki Łódzkiej, zaś w organizacji Zjazdu uczestniczyły: Polskie Towarzystwo Biochemiczne oraz trzy szkoły wyższe – Politechnika Łódzka, Uniwersytet Łódzki i Uniwersytet Medyczny. Honorowy patronat Zjazdu objęli Wojewoda Łódzki – Jolanta Chełmińska, Marszałek Województwa Łódzkiego – Włodzimierz Fisiak oraz Prezydent Miasta Łodzi – Jerzy Kropiwnicki. Udziałem w Komitecie Honorowym zaszczylicili Zjazd Rektorzy łódzkich uczelni – prof. Stanisław Bielecki (PŁ), prof. Paweł Górski (UM) oraz prof. Włodzimierz Nykiel (UŁ), a także prof. Czesław Cierniewski (Prezes Oddziału PAN w Łodzi), prof. Jerzy Duszyński (Podsekretarz Stanu w MNiSW), prof. Andrzej Dżugaj (Prezes Polskiego Towarzystwa Biochemicznego), prof. Maria

Koter-Michalak (Prezes Polskiego Towarzystwa Biofizycznego), prof. Andrzej Legocki (Przewodniczący Wydziału II PAN), prof. Stanisław Liszewski (Prezes Łódzkiego Towarzystwa Naukowego), prof. Maciej Żylicz (Prezes Fundacji na Rzecz Nauki Polskiej), dr hab. Alicja Józko-wicz (Prezes Polskiego Towarzystwa Biologii Komórki) oraz Honorowi Członkowie Polskiego Towarzystwa Biochemicznego – prof. Edward Bańkowski, prof. Jolanta Barańska, prof. Jerzy Chmielowski, prof. Mieczysław Chorąży, prof. Aleksander Koj, prof. Hilary Koprowski, prof. Janina Kwiatkowska-Korczak, prof. Zygmunt Machoy, prof. Bronisława Morawiecka, prof. Włodzimierz Ostrowski, prof. Konstancja Raczyńska-Bojanowska, prof. David Shugar, prof. Lech Wojtczak, prof. Zofia Zielińska i prof. Mariusz Żydowo.

W łódzkim spotkaniu udział wzięło ponad 550 osób, wśród nich goście ze Stanów Zjednoczonych,

Kanady, Niemiec, Szwajcarii oraz – jak co roku – liczna grupa zaprzyjaźnionych biochemików z Białorusi. Warto podkreślić, że przeważającą liczbę uczestników Zjazdu stanowili młodzi naukowcy, studenci oraz doktoranci.

Ceremonia inauguracji Zjazdu odbyła się 16 września 2009 r. w Sali Filharmonii Łódzkiej. Uroczystość poprowadzili przewodnicząca Komitetu Organizacyjnego dr hab. Ludmiła Żylińska i przewodniczący Łódzkiego Oddziału PTBioch prof. Marek Mirowski. Uczestników Zjazdu powitali prof. Zbigniew Klajnert, doradca Prezydenta Miasta Łodzi ds. Nauki i Szkolnictwa Wyższego oraz rektorzy uczelni łódzkich. Otwarcia Zjazdu dokonał prezes Towarzystwa prof. Andrzej Dżugaj, który następnie wręczył nagrody laureatom dorocznych konkursów PTBioch. Nagrodę im. Prof. Bolesława Skarżyńskiego w Konkursie na najlepszy artykuł opublikowany w Postęпах Biochemii w roku 2008 otrzymali Lech Wojtczak i Krzysztof Zabłocki za publikację „Mitochondria w życiu, chorobie i śmierci komórki”. Nagrodę Polskiego Towarzystwa Biochemicznego i Firmy Sigma-Aldrich Polska – za najlepszą pracę doświadczalną lub teoretyczną z zakresu chemii i biochemii kwasów nukleinowych, wykonaną głównie w Polsce – przyznano prof. Andrzejowi Legockiemu z Instytutu Chemii Bioorganicznej PAN w Poznaniu. Nagroda im. prof. Antoniego Dmochowskiego za osiągnięcia w nauczaniu biochemii, biologii molekularnej i biotechnologii przypadła zespołowi: Krzysztof Kulka, Jerzy Strzeżek, Stanisław Weidner, Adam Zięćik za podręcznik pt.: „Biochemia kręgowców” (PWN, 2007) pod redakcją Waclawa Minakowskiego i Stanisława Weidnera. Wyróżnienie przyznano Henrykowi Koroniakowi i Janowi Barciszewskiemu za redakcję cyklu pt. „Na pograniczu chemii

Fot. 1. Inauguracja XLIV Zjazdu PTBioch w Łodzi. Od lewej: prof. Czesław Cierniewski, prof. Zbigniew Klajnert, prof. Paweł Górski, prof. Włodzimierz Nykiel, prof. Stanisław Bielecki, prof. Frank Lyko, prof. Jan Barciszewski, prof. Andrzej Dżugaj, prof. Jolanta Barańska.

i biologii”, opublikowanemu przez Wydawnictwo Naukowe UAM w latach 1999–2008. Nagrodę w konkursie za najlepszą rozprawę doktorską otrzymała dr Katarzyna Kubiak za dysertację pt. „Modulacja zdolności krótkich interferencyjnych RNA do wyciszenia ekspresji genów”. Promotorem pracy była prof. Barbara Nawrot, a Fundatorem Nagrody Firma Merc Polska. W zmienionej od bieżącego roku wersji konkursu im. prof. Janiny Opieńskiej-Blauth Zarząd Główny Towarzystwa przyznał stypendia umożliwiające udział w Zjeździe trzem osobom: Mateuszowi Labudzie, Miłoszowi Dałkowi i Adamowi Pomorskiemu.

Wyjątkowym gościem Zjazdu był prof. Piotr Chomczyński, biochemik, biotechnolog, genetyk, przedsiębiorca, kolekcjoner malarstwa i mecenas sztuki. Absolwent Uniwersytetu Warszawskiego, współautor najczęściej cytowanej pracy (> 50 000 razy) „Single-step method of RNA isolation by acid guanidinium thiocyanate phenol chloroform extraction” opublikowanej w *Analytical Biochemistry* w 1987. Od 1983 r. przebywa w USA, gdzie pracował w renomowanych uczelniach w Bethesda oraz w Cincinnati. Jest właścicielem i prezesem firmy Molecular Research Center, zaś wygłoszony wykład inauguracyjny pt. „Nauka czy biznes” (treść dostępna w serwisie <http://biotechnologia.pl/info/biotechnologia/28artykuly-opinie/8473>) zawierał wiele cennych rad i wskazówek przydatnych w dobie poszukiwania jak najskuteczniejszego przejścia od nauki do praktycznego zastosowania. Warto nadmienić, że prof. Piotr Chomczyński od 1997 roku jest fundatorem głów-

Fot. 2. Prof. Piotr Chomczyński.

nej nagrody Polskiego Towarzystwa Biochemicznego im. prof. Jakuba Parnasa za najlepszą pracę wykonaną w polskim laboratorium. W tym roku nagrodę wraz z Prezesem PTBioch wrocław także prof. Chomczyński, zaś laureatami byli Paweł Grzechnik i Joanna Kufel za pracę pt. „Polyadenylation linked to transcription termination directs the processing of snoRNA precursors in yeast” opublikowaną w *Molecular Cell* (2008). W tej szczególnej atmosferze dr hab.

Joanna Kufel bardzo barwnie i żywiłowo zreferowała uzyskane w pracy wyniki.

W trakcie inauguracji odbyło się Nadzwyczajne Walne Zebranie członków Towarzystwa, na którym z sukcesem przegłosowano proponowaną przez Zarząd Główny zmianę treści Statutu, umożliwiają-

sprawne funkcjonowanie Towarzystwa. Tradycyjnie, uczestnicy Zjazdu zostali zaproszeni na kolejne spotkanie Polskiego Towarzystwa Biochemicznego. Prof. Ewa Birkner z Oddziału PTBioch w Katowicach przedstawiła uroki Wisły, gdzie w 2010 r. odbędzie się XLV Zjazd Towarzystwa. Uroczystość inauguracji zakończył koncert łódzkiego Big Bandu Akademii Muzycznej pod dyktando Pawła Deląga, po którym goście Zjazdu spotkali się przy lampce wina.

Motywnym przewodnim tego- rocznego Zjazdu była epigenetyka

i jej poświęcone były trzy wykłady plenarne. Sponsorowany w ramach FEBS National Lecture wykład prof. Franka Lyko z Division of Epigenetics, German Cancer Research Center, Heidelberg, pt. „Dnmt2: an evolutionary link between RNA and DNA methylation”, wykład prof. Andrzeja Jerzmanowskiego z Laboratorium Biologii Molekularnej Roślin, Uniwersytetu Warszawskiego i Instytutu Biochemii i Biofizyki PAN w Warszawie, pt. „Chromatin remodeling in control of plant development” oraz wykład prof. Terumi Kohwi-Shigematsu z Life Sciences Division, Lawrence Berkeley National Laboratory, University of California, Berkeley, California, USA pt. „Genome organization by SATB1 committed to Brest cancer metastasis and T cell activation”.

W ramach 11 sesji tematycznych wystąpiło 90 naukowców, doktorantów i studentów, zaprezentowano także ponad 300 prac w sesjach plakatowych. Po szczególne sesje poświęcone były tematom:

- Organizacja chromaty-ny i mechanizmy epigenetyczne (Andrzej Jerzmanowski, Piotr Widłak)
- Biochemia hemostazy (Barbara Wachowicz, Cezary Watała)
- Biochemia kwasów nukleinowych (Jan Barciszewski, Ryszard Oliński)
- Biochemia nowotworów (Mieczysław Chorąży, Zofia Kiliańska, Wanda Krajewska, Anna Lipińska)
- Biochemia roślin (Andrzej Kononowicz, Przemysław Wojtaszek)
- Biochemia stresu komórkowego (Grzegorz Bartosz, Stanisław Przystański, Jolanta Tarasiuk)
- Biochemiczna specyfika tkanek (Leszek Kaczmarek, Elżbieta Rębas)
- Biotechnologia i komercjalizacja badań (Stanisław Bielecki, Tomasz Twardowski)
- Mitochondria: od biochemii do medycyny (Adam Szewczyk, Lech Wojtczak)
- Patobiochemia (Edward Bańkowski, Janusz Greger)
- Dydaktyka biochemii (Piotr Laidler, Julian Świerczyński)

Fot. 4. Prof. Frank Lyko – FEBS National Lecturer.

Fot. 3. Laureatka nagrody im. J. Parnasa – dr hab. Joanna Kufel.

Dużym zainteresowaniem cieszyły się wykłady i warsztaty zorganizowane przez firmy Precoptic Co., Witko Sp. z o.o., Bio-Rad Polska Sp. z o.o., Roche oraz MP Biomedicals, SAS. Nowością na Zjeździe był konkurs Forum Młodych, zorganizowany z inicjatywy Łódzkiego Oddziału Polskiego Towarzystwa Biochemicznego dla młodych naukowców, którzy nie ukończyli 35 lat i legitymowali się znaczącym dorobkiem naukowym. Przedmiotem konkursu były wyniki badań przeprowadzonych w pol-

dwie I-sze nagrody: Beacie Pająk z Zakładu Ultrastruktury Komórki, Instytutu Medycyny Doświadczalnej i Klinicznej PAN w Warszawie za doniesienie pt. "Metabolic inhibitors modulate epigallocatechin gallate-induced clusterin expression in human colon adenocarcinoma COLO

Fot. 5. Laureatki Forum Młodych – Beata Pająk i Halina Woś.

205 cells" oraz Halinie Woś z Zakładu Biotechnologii Medycznej Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie za doniesienie pt. "Heme oxygenase-

Wyróżniono również prezentacje Justyny Jakubowskiej, Szymona Ciesielskiego oraz Joanny Bidzińskiej.

Streszczenia wszystkich wystąpień i doniesień, wydrukowane dzięki wsparciu Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego, dostępne są w suplemencie *Acta Biochimica Polonica* (także on line). Na stronie Zjazdu można obejrzeć i pobrać bogatą kolekcję zdjęć, dokumentującą wydarzenia zjazdowe. Chcielibyśmy podkreślić, że dzięki wsparciu przez władze miasta, regionu, uczelni łódzkich, wystawców i głównego sponsora – firmy SIGMA-ALDRICH możliwe było przygotowanie łódzkiego spotkania biochemików, które – mamy nadzieję – spełniło oczekiwania wszystkich. Dziękujemy także za znakomitą współpracę pozostałym naszym koleżankom i kolegom z Komitetu Organizacyjnego – prof. dr hab. Jackowi Bartkowiakowi, dr Jackowi Drobnikowi, mgr Paulinie Kępie, dr Annie Krześlak, dr Violetcie Macioszek, dr hab. Jolancie Niewiarowskiej, dr hab. Pawłowi Pomorskiemu, dr Jackowi Polakowi, dr Małgorzacie Rogalińskiej, dr Teresie Wesołowskiej oraz dr hab. Halinie Żbikowskiej.

Wyjątkowo piękny początek jesieni jaki towarzyszył Zjazdowi, choć kusił, to nie wywabił uczestników z sal obrad. Za to uroki Łodzi można było bodaj fragmentarycznie podziwiać przy okazji spotkania towarzyskiego w klubie Elektrownia, w przeuroczej scenerii Łódzkiej Manufaktury.

Łódzki Zjazd PTBioch przeszedł do historii. Nie sposób wymienić wszystkich, którzy go przygotowali, organizowali, wspierali materialnie oraz intelektualnie i którym pragniemy bardzo serdecznie podziękować. Szczególnie zaś gorąco dziękujemy naszym Gościom za przyjęcie zaproszenia do Łodzi i uczestniczenie w tym wyjątkowym wydarzeniu.

Dr hab. Ludmiła Żylińska – przewodnicząca Komitetu Organizacyjnego XLIV Zjazdu PTBioch
Prof. dr hab. Marek Mirowski – przewodniczący Łódzkiego Oddziału PTBioch

Fot. 6. Przedstawiciele Komitetu Organizacyjnego Zjazdu z członkami Zarządu Głównego. Od lewej stoją: prof. Marek Mirowski, doc. Jolanta Rędowicz, dr hab. Elżbieta Rębas, dr Jacek Polak, prof. Jolanta Barańska, prof. Zofia Kiliańska, prof. Andrzej Dżugaj, prof. Wanda Krajewska, dr Anna Krześlak, prof. Anna Lipińska. Od lewej siedzą: dr hab. Ludmiła Żylińska, prof. Małgorzata Czyż, dr hab. Jolanta Niewiarowska.

skiej placówce naukowej i nie opublikowanych w chwili zgłoszenia. W trakcie zakończenia zjazdu Komisja Konkursowa w składzie – prof. Małgorzata Czyż (przewodnicząca jury oraz pomysłodawca), członkowie – prof. Mieczysław Chorąży, prof. Wanda Krajewska, prof. Anna Lipińska, prof. Stanisław Przystański, prof. Jolanta Tarasiuk – przyznała

1 overexpression Leeds to melanoma de-differentiation". Wyróżnienia otrzymały Agnieszka Łóboda i Marta Rybicka. Wręczono także nagrodę w konkursie im. prof. Włodzimierza Mozołowskiego, której laureatką została Emilia Białopiotrowicz za prezentację pracy „Disturbances of cell cycle and apoptosis in lymphocytes from Alzheimer's dementi patients”.